

LUTKOVNO
GLEDALIŠČE
MARIBOR

ŽABA GRETA

Premiera
27. 12. 2011

Glasbeniki
Andrej Maver, bobni
Teodor Amanović Toš, kitara
Janez Dovč, harmonika
Luka Herman Gaiser, kontrabas
Tomaž Rebernak, tuba

Studijska produkcija
Teodor Amanović Toš

Asistentke
prj izdelavi lutk in kostumov
Maja Svačelj, Mojca Bernjak,
Darka Erdelji in Anja Neral

Oblikovalec luči
Enver Ibrahimagić
Oblikovalec zvoka
Marko Jakopaneč
Tehnični mojster in inšpicient
Mitja Pastirk

Oblikovalki lutk
Neva Vrba in Mateja Arhar
Izdelovalca scene
Branko Caserman in Lucijan
Jošt

Režiser
Andrej Jus

Andrej Jus
ŽABA GRETA

Igralci
Maksimiljan Dajčman
Metka Jurc
Maja Pihler Stermecki
Elena Volpi
Anže Zevnik

Lektor
Simon
Šerbinek

Scenografka
Ajda Primožič

Avtor likovne podobe,
lutk, kostumov
Iztok Hrča

Avtorja glasbe in
korepetitorja
Gregor Stermecki
Maja Pihler Stermecki
Avtorica songov
Kvakat ne zna; Logoped; Bye, bye, moj žabji kraj
in Country song
Maja Pihler

Ž

Žaba Greta je »čudna žabica, ki ni nič lepa ali elegantna, nič ni vitka, ni briljantna, nič ni čedna, nič galantna: to je grda, zelena in malo rumena, v kraste odeta krastačica Greta«, kot pravi avtor. Vendar je prepričana, da je bolj imenitna od drugih prebivalcev mlake, čeprav ima na primer težave s kvakanjem. Odloči se, da bo odšla po svetu. Tako Greto pospremimo na neverjetno pot, kjer jo spoznamo tudi v drugačni luči. Spoznamo, da je glasna in zanosna pevka, da je neustrašna, da je tudi zvesta prijateljica ... Ne gre drugače, kot da Žabo Greto vzljubimo in navijamo zanjo.

ŽABECEDA

A

Andrej Jus si je izmislil svet Žabe Grete. Najprej ga je pričaral na papir, potem pa še na lutkovni oder. To je njegovo prvo srečanje z lutkovnim gledališčem, ne pa tudi s predstavo, namenjeno najmlajšim. Pod njegovo taktirko so že nastale predstave za otroke, in sicer Mali kakadu (po besedilu Svetlane Makarovič) v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani, Hočevski medved v SLG Celje in Čarovnik iz Oza v Velenju. Kaj so te naučile živali iz predstave Žaba Greta? »Najbolj verjamem Proteusu, ko pravi, da je vsak človek žival do neke polovice. In naučil sem se še, da moram še danes v Postojnsko jamo k hrošču Drobnovratniku na masažo!«

B

Bilo je nekoč ... Je pošten začetek vsake pošteno pravljice. Tudi zgodba o Žabi Greti se je zgodila nekoč, a v gledališču oživi znova in znova. Katera je tvoja najljubša pravljica, ki se začne z »Bilo je nekoč ...«?

C

Ceniti – lahko pomeni, da nečemu določimo denarno vrednost, lahko pomeni, da ugotavljamo veljavo ali vrednost, ali pa pomeni, da komu prisojamo vrednote. (vir SSKJ) In ravno slednje pogrēša Žaba Greta v svoji mlaki (glej Song Žabe Grete). Pravi, da je nihče ne ceni. Nihče ji torej ne prisoja ničesar dobrega, nihče ne vidi, kako imenitna in pomembna je.

Oh, jaz! Ah, jaz!
V naši majhni vaški mlaki
so sami smrdljivci in sami bedaki,
jaz pa sem tukaj rariteta,
saj sem vendar Zaba Greta!

Oh, jaz prečudovita,
oh, jaz, ah, jaz, prelepa jaz,
od te krasote dan se svita:
lepe krake imam, še lepši pa obraz!

Le kdo zna cenit tak talent,
le kdo opazil mojo bo lepoto,
ko pa estet faliran je študent,
da v meni vidi le zeleno gmoto!

In vem, da prišel glas bo v našo vas,
in vem, da prišel bo ta lepi čas,
ko bodo žabice na fakulteti
še poslušale o Žabi Greti!

SONG ŽABE GRETE

Pihler Stermecki, Maja – ti si tudi pevka. Kako si združila Žabo Greti (svojo vlogo v predstavi), pesmice, melodije in besedila na odru lutkovne predstave? »Z veliko mero domišljije in veselja do vsega tega, se da delati čudežne stvari v svetu živali in ljudi.«

P

Z Zevnik, Anže – v predstavi igraš dve večji vlogi: Ribiča in Drugega Netopirja. Si že kdaj lovil ribe? »Nekoč sva z bratom ujela na roke več kot dvajset postrvi. Doma jih je bila polna kopalna kad.« Kako se pa počutiš v vlogi Drugega Netopirja, ki je podrejen Prvemu Netopirju in je pravzaprav samo njegova »desna roka«? »To sploh ne drži. Netopir št. 2 je veliko bolj pogumen od Netopirja št. 1, ki ima povrh vsega še dve levi prhuti.«

Z

V – »Greta, reci v ... pri črki v se ti zapleta. V Žabji zbor nisi sprejeta.« Tako Žaba Greta doživi prvo življenjsko razočaranje, zaradi katerega postane močnejša in bolj samozavestna. Ali se tudi tebi zapleta pri katerem glasu, ko govoriš? Glej tudi črko L.

V

Krastača (lat. Bufo bufo) – od drugih žab jo loči vlažna in bradavičasta koža rumenkaste ali rumenkastorjave barve s pogostimi temnimi pegami. Zaradi šibkejših zadnjih krakov lahko skoči le nekaj centimetrov. Samica je opazno večja od samca. Večinoma živi na kopnem, le zgodaj spomladi se odpravi k mrestiščem ob vodo, kjer izleže ogromno jajčec, iz katerih se v 12 do 18 dneh izležejo paglavci.

k

Logoped je strokovnjak z univerzitetno izobrazbo, ki se ukvarja s preprečevanjem in odpravljanjem vseh vrst motenj govorno-jezikovne komunikacije. Ali si že bil kdaj pri logopedu?

L

Muha Pika ali Metka Jurc – ti je Muha Pika blizu? »Muha Pika se potika in si v glavi zgodbe slika. Ena njenih zgodb je tudi naša zgodba o Žabi Greti. Muha jo zvesto spremlja in je prava poročevalka o Gretinih dogodivščinah.«

m

Dajčman, Maksimiljan, si prekaljen lutkar, vendar si mislim, da še nikoli nisi igral tako imenitne vloge, kot je vladar Proteus? »O, to pa že. Igral sem kralja Friderika Zobatega, velikana Mrazaka, Velikega hrčka v predstavi ZAKAJ, če naštejemo samo nekaj takšnih vlog. Sicer pa je moja najbolj imenitna 'vloga', da sem oče treh otrok.«

d

Elena Volpi, igraš tri nenavadne živali: Mamo Žabo, Ribo Rdečepiko in Prvega Netopirja. Kako pa kaj sicer gledaš na dvoživke, ribe in netopirje? »Po duši sem bolj veverica in rožnati samorog. Mi je pa blizu dvojnost netopirja – da si tako lep kot miš in obenem še letiš: 'jokaš med oblaki bosih nog z glavo dol in soncem vse naokrog'.«

E

RIBIČ PROTI GRETI

Ribič: No, pa končno te imam, ti prekleta grda stvar, z veseljem zdaj te pokončam, potem pa bom še tvoj grobar!

Greta: Prosim, ne, ti ribič grd, saj sem si le malo pela, od kod naenkrat takšen srd, ko pa nisem sama prav nič kriva, glasba čudežna me je prevzela, lepa, sladka, melodija mila!

Ribič: Ne kvakaj mi, zelen hudič, ne veš, da človek ne razume te, žival?! Saj ne bom ti storil nič, le na pol te bom razklal!

Greta: Joj, kako si grd, človek Ribič, človek Smrt! Če me zdaj takoj ne daš na tla, te bom ... te bom ... polulala!

i, h

Iztok Hrga, mojster »žabjih« preoblek in drugih čudovitih, barvitih podob. Doslej si že dvakrat čaral lutkovno lepoto na našem odru: v Sraki Sofiji in Zeliščih male čarovnice.

Kako pa si naličil žabe, oblekel netopirje, odel ribo, ...? »Še bolj globoko sem se potopil med pisane bale tekstila in ven priplaval z najbolj sluzasto bleščečimi krpicami, ki kar same žarijo v temi in mavrično eksplodirajo pod žarometi.«

r

Rariteta je nekaj, kar je zelo posebno in redko. Poišči besedo v Songu o Žabi Greti. Imaš doma kakšno rariteto, kaj takšnega, kar je zate dragoceno, ker je redko ali celo edinstveno?

s

Simon Šerbinek – kako si se počutil med govorečimi žabami, netopirji, ribami in drugimi živalmi? »Žaba Greta je bila tako zavzeta, da v jezikovno rimo je bila sprejeta. Lektor moral se je prilagoditi, Žabi Greti vso svobodo prepustiti.«

G

Gregor Stermecki ali Glasba – Gregor, napisal si že veliko glasbe, vendar si že kdaj iskal melodije za pesmi žab, netopirjev, proteusa in drugih živali? »Takšnega privr-legija še nisem imel. Pisati glasbo o žabicah, netopirjih in drugih živalcah s človeškimi lastnostmi zahteva od avtorja malo hudomušnosti, humorja in veliko domišljije. Upravičeno sedaj čakata na mačji song moji dve muc, ki sta skladbe o žabicah dokaj mirno prenesli ...«

O

Oder in Ajda Primožič. Oder je najprej velik prazen prostor, ki čaka na scenografijo. Tokrat si ga morala kot scenografka poseliti z mlako, zašumela je reka in poniknila v podzemno jamo. Si že kdaj ustvarjala tako nenavadne gledališke prostore? »Na tem odru se je zgodil pravi mali čudež. Čeprav kapniki nastajajo sto in sto in tisoč let, so na našem odru zrasli kar v nekaj tednih, brez apnenca in vode.«

U

Učenje – Grete Logoped ne more učiti, ker pravi, da je tumpasta kot ptič. Ampak, če pogledamo pod črko T, morda ugotovimo, da ima Greta tudi talente. Je spretna in ima posluh za zanosno in glasno petje.

t

Talent je velika prirojena sposobnost za določeno psihofizično dejavnost. Največkrat se ta beseda pojavlja v umetnosti in športu. Lahko mu rečemo tudi dar. »On je velik talent«, lahko rečemo tudi nekomu, ki je na nekem področju posebej nadarjen. Imaš tudi ti kakšen talent? Morda lepo rišeš, poješ ali hitro tečeš?

PESEM O POGUMNEM NETOPIRJU

PRVI NETOPIR:

Če koga briga, kdo sem jaz,
to povem mu v obraz!
jaz sem strašen netopir,
ki skrbi za jamski mir!

Sem pogumen in močan
in čvrst in hud kot velikan.
Vse kar leze, gomazi,
naj pred mano stran zbeži!

DRUGI NETOPIR:

Jaz njegov sem asistent,
pretepaštva sem študent,
se nikogar ne bojim
ko koga stolčem, mirno spim.

Pretepel sem jih najmanj sto,
in vem, da jih bom vsaj še sto,
ljudi, živali in rastlin,
saj le po tepežu zaspim.

PRVI IN DRUGI NETOPIR SKUPAJ:

Jaz sem strašen netopir,
ki skrbi za jamski mir!
In če prideš mi na pot,
iz tebe naredim kompot!

Človeška ribica ali proteus (lat. Proteus anguinus) je dvoživka, ki živi v podzemnih vodah Dinarskega krasa od porečja reke Soče do reke Trebišnice v Hercegovini. Beli močeril ima kožo brez pigmenta in zakrnele oči, vendar še vedno občutljive za svetlobo. Nekatera čutila, kot je notranje uho, pa ima bolj razvita kot dvoživkam, ki živijo na površju. Premika se s kačastim zvijanjem telesa.

Jama je skrivnostno prizorišče drugega dela naše predstave. Če smo natančni, gre za Postojnsko jamo – lepotico brez primere. Postojnska jama se kot splet rovov, galerij in dvoran vije 20 kilometrov sem ter tja ... Najzanimivejše rove je leta 1818 odkril Luka Čeč. Na vhodnih rovih pa so podpisi obiskovalcev, dokumentirani od 13. stoletja dalje. Že leta 1872 so bili položeni železniški tiri v jami, leta 1884 pa napeljana elektrika. Danes je to najbolj obiskana turistična jama v Evropi. Si že bil kdaj v kakšni kraški jami?

Netopirji (lat. Chiroptera) – spadajo med sesalce in so edini med sesalci, ki lahko letijo. Njihove sprednje okončine so preobražene v prhuti. Ko mirujejo, se z ostrimi krempljci na nogah oprimejo gladke površine in se pri visenju ne utrudijo. Netopirjem se v času zime zaradi otrplosti telesna temperatura spusti na 10°C. Upade jim tudi število srčnih utripov iz 88 na le 25 do 45 udarcev na minuto, vdihnejo pa le vsakih 6 do 9 minut.

Gledališki list Žaba Greta
za LGM Mojca Redjko

direktorica
Mojca Redjko

urednica
Katarina Klančnik Kocutar
lektor
Simon Šerbinek

Maribor,
november 2011

naklada
1000 izvodov

tisk
HOPA

grafična oblikovalka
Natalia Corbillon

Lutkovno gledališče Maribor
Vojašniški trg 2 A
2000 Maribor, Slovenija

ilustratorja
Natalia Corbillon in Urban Breznik

